



**Yeshayahu Orzitzer**

Actuarial Consulting L.T.D.

7, Aba Hillel St, Ramat Gan

טל: 0507953306, 0547778566, 03-7525232

**ישעיהו אורזיטר**

ייעוץ אקטוארי בע"מ

דרך אבא הלל 7, רמת גן (בניין סילבר קומה 6)

# דוח האקטואר של

## "אלטשולר שחם פנסיה מקיפה"

ליום 31/12/2022

**תוכן עניינים**

3	הצהרת האקטואר	.1
4	מאזן אקטוארי	.2
5	מידע כללי	.3
13	פירוט ההתחייבויות למקבלי קצבה	.4
13	התחייבות עבור פנסיונרים	א.
14	התחייבות למקבלי קצבה קיימים	ב.
15	התחייבות לזכאים קיימים לפנסיה	ג.
15	התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות	.5
18	עודף (גירעון) אקטוארי	.6
18	פירוט בדבר עודף (גירעון) דמוגרפי	א.
19	פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה	ב.
22	ניתוחי רגישות להנחות	.7
22	ביטוח משנה	.8
22	הערות והבהרות	.9
23	נספחים סטטיסטיים	.10

## 1. הצהרת האקטואר

### הצהרת האקטואר

נתבקשתי ע"י "אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ" לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "אלטשולר שחם פנסיה מקיפה" ליום 31/12/2022.

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם החברה המנהלת של הקרן, כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012, ועם מי שיש להם זיקה לקרן או לחברה המנהלת של הקרן. איני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל. הנני אקטואר קרן הפנסיה החל מ-2008.

### אני מצהיר ומאשר כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.

2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:

א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד - 1964.

ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת

להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.

ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף א., וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה מספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססות על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

ד. לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31/12/2022 ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

  
ישעיהו אורזיצר,  
אקטואר ממונה

21.3.2023

**2. מאזן אקטוארי**

ליום 31/12/2021	ליום 30/9/2022	ליום 31/12/2022	ביאור	באלפי ₪
30,750,086	27,129,559	26,879,500		<b>סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי</b>
482,436	1,223,516	1,221,959		זכאים ויתרות זכות
				<b>התחייבויות פנסיוניות:</b>
				<b>התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:</b>
26,616,244	22,070,901	21,482,906		התחייבויות לעמיתים פעילים
2,762,663	2,661,506	2,921,756		התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
29,378,907	24,732,407	24,404,662		<b>סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה</b>
				<b>התחייבויות למקבלי קצבה:</b>
861,690	1,133,517	1,240,293	א4	התחייבויות פנסיונרים
14,304	9,921	8,869	ב4	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
0	0	0	ג4	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
875,994	1,143,438	1,249,162		<b>סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה</b>
				<b>עודף (גירעון) אקטוארי:</b>
8,381	39,354	3,572	א6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
4,368	-9,156	145	ב6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
12,749	30,198	3,717		<b>סה"כ עודף (גירעון) אקטוארי</b>
30,267,650	25,906,043	25,657,541		<b>סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות</b>
30,750,086	27,129,559	26,879,500		<b>סך כל ההתחייבויות</b>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מדוח האקטואר.

**התחייבות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה** - סכום הצבירה למועד הדוח בגין העמיתים שאינם פנסיונרים.  
 זכאים קיימים לפנסיה - מקבלי קצבה שזכאותם לקצבה החלה לפני 31/12/2003.  
 מקבלי קצבה קיימים - מקבלי קצבה שזכאותם לקצבה החלה לאחר 1/1/2004 ועד ל- 31/12/2017.  
 פנסיונרים - מקבלי קצבה שזכאותם לקצבה החלה לאחר 1/1/2018.  
**עודף (גירעון) אקטוארי** - עודף או גירעון לרבעון הרביעי שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמית הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן כל רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

### 3. מידע כללי

תקנון הפנסיה העדכני הוא מ-2/2022 ונמצא באתר החברה המנהלת בכתובת:  
<https://www.as-invest.co.il/>

#### 3.1 פנסיית זקנה

3.1.1 **גיל פרישה לזקנה** – גיל 67 לגבר ולאישה. קיימת אפשרות לפרוש לפנסיה מוקדמת החל מגיל 60. ניתן בכל המסלולים לאחר את גיל הפרישה ללא הגבלה.

3.1.2 **חישוב פנסיית הזקנה** – פנסיית הזקנה מחושבת ע"י חלוקת הסכום הצבור שצבר העמית עד לפרישתו במקדם ההמרה בהתאם למין, גיל העמית, גיל בת הזוג, שנת הפרישה, תקופת ההבטחה אותה בחר העמית ורמת פנסיית שאירי הזקנה שבחר העמית.

3.1.3 **אפשרויות בפרישה** – התקנות מאפשרות לפרוש לפנסיית זקנה על בסיס אחת מהאפשרויות הבאות:

3.1.3.1 **פנסיית זקנה לעמית בלבד** – הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו. אלמנת הפנסיונר אינה זכאית לפנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור עמית שהגיע לגיל פרישה לזקנה כלא נשוי.

3.1.3.2 **פנסיית זקנה לעמית עם תקופת הבטחה** – הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו עם תקופה מובטחת של 5, 10, 15 או 20 שנים. ובמקרה בו בחר עמית בתקופת תשלומים מובטחים שבסופה גילו יעלה על 87, תקוצר באופן אוטומטי תקופת התשלומים המובטחים למספר החודשים שבסופם יהיה גיל העמית 87. במקרה פטירה בתוך תקופת ההבטחה יורשי הפנסיונר שבחר באופציה זו יהיו זכאים לסכום חד פעמי המבוסס על היוון יתרת תשלומי הפנסיה עד לתום תקופת ההבטחה. עם פטירתו של הפנסיונר לא תשולם פנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור עמית שהגיע לגיל פרישה לזקנה כלא נשוי.

3.1.3.3 **פנסיית זקנה ושאירי זקנה** – הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי הזקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה.

**3.1.3.4 פנסיית זקנה ושאיירי זקנה עם תקופת הבטחה – הפנסיה**  
 באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי זקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה. אם נפטר הפנסיונר בתוך התקופה המובטחת תקבל האלמנה 100% מפנסיית הזקנה עד לתום תקופת ההבטחה ולאחר מכן תקבל פנסיית שאירי זקנה בשיעור שבחר הפנסיונר עם פרישתו לפנסיה. אם גם האלמנה נפטרה בתוך תקופת ההבטחה, ישולם סכום חד פעמי ליורשים.

**3.1.3.5 היוון פנסיה – בעת הפרישה לפנסיית זקנה ניתן להוון עד 25%**  
 מהפנסיה לתקופה של עד 5 שנים. לחלופין, ניתן להוון כל סכום לכל החיים בתנאי שסכום הפנסיה לאחר ההיוון עולה על סכום הקצבה המזערי.

### 3.2 פנסיית שאירי זקנה

**3.2.1 שיעור הפנסיה – אלמנת עמית שפרש לפנסיית זקנה תהיה זכאית**  
 לפנסיית שאירי זקנה בהתאם לאפשרות שבחר העמית ובהתאם לשיעור הפנסיה שבחר.

**3.2.2 הגדרת אלמנה – מי שהייתה אשתו של העמית בעת הפרישה לפנסיה, או**  
 מי שהייתה ידועה בציבור כאשתו, והיא הוגדרה על ידו ככזו בבקשה להמרת הסכום הצבור לפנסיה. אם הפנסיונר נישא מחדש לאחר גירושין, או לאחר שהתאלמן אזי בת הזוג לא תהיה זכאית לפנסיה.

**3.2.3 תקופת תשלום הפנסיה לשאיירי זקנה – לאלמנה למשך כל ימי חייה וגם**  
 בנישואין מחדש תמשיך לקבל את הפנסיה.

### 3.3 פנסיית נכות

**3.3.1 הגדרת נכה – "עמית שלפחות 25% מכושרו לעבוד נפגע מחמת מצב**  
 בריאותו, וכתוצאה מכך אין הוא מסוגל לעבוד בעבודתו או בכל עבודה אחרת המתאימה לו לפי השכלתו, הכשרתו או ניסיונו, במשך תקופה של למעלה מ- 90 ימים רצופים, והכל כפי שיקבע ע"י הועדה הרפואית".  
 קיימת אפשרות לנכות חלקית. נכה בשיעור של 75% לפחות ייחשב כנכה מלא.

**3.3.2 מועד תחילת הזכאות – עמית שנהיה נכה יהיה זכאי לפנסיית נכות החל**  
 ממועד האירוע המזכה כהגדרתו בתקנון הקרן.

**3.3.3 תקופת אכשרה – הזכאות לפנסיית נכות בגין מחלה קודמת מתגבשת**  
 לאחר תקופת אכשרה של 5 שנים.

- 3.3.4 **חישוב פנסיית הנכות** – פנסיית הנכות לנכה בנכות מלאה תחושב ע"י הכפלת השכר הקובע לנכות ושאיירים בשיעור הכיסוי לנכות. נכה בשיעור מלא יקבל את פנסיית הנכות המלאה ואילו נכה חלקי יקבל פנסיה חלקית בהתאם לחלקיות הנכות.
- 3.3.5 **שיעור הכיסוי לנכות** - מחושב לפי המסלול בו בחר העמית ולפי גילו ומינו בעת הצטרפותו לקרן הפנסיה או בעת המעבר ממסלול ביטוחי קיים למסלול ביטוחי אחר.
- 3.3.6 **דמי גמולים בתקופת הנכות** - קרן הפנסיה תזכה את העמית בדמי גמולים (תנועות שחרור) ע"י הכפלת השכר הקובע לנכות ושאיירים בשיעור ממוצע דמי הגמולים שהופקדו בפועל לקרן בתקופה לפיה חושב השכר הקובע לקרן, ובהתאם לחלקיות הנכות
- 3.3.7 **פנסיית זקנה לאחר נכות** - נכה המגיע לגיל פרישה לזקנה יפסיק לקבל את קצבת הנכות. הוא רשאי לקבל פנסיית זקנה על בסיס הצבירה שנצברה לזכותו במועד שיבחר. הצבירה תכלול גם את דמי הגמולים שהועברו לזכותו מקרן הפנסיה בתקופת נכותו.
- 3.3.8 **פנסיית שאירי נכה** - נכה שנפטר יהיו שאיריו זכאים לפנסיית שאירי עמית פעיל על פי הכללים החלים על עמית פעיל.

**3.4 פנסיית שאירי מבוטח****3.4.1 הגדרת שאירי מבוטח:**

- 3.4.1.1 **אלמנה** – מי שהייתה נשואה לעמית שנפטר וגרה עמו בתכוף לפני פטירתו ובעת הפטירה או מי שהוכרה בערכאה שיפוטית כידועה בציבור ובלבד שגרה עם העמית לפחות שנה רצופה בתכוף לפני פטירתו ובעת הפטירה.
- 3.4.1.2 **יתום** – ילד של עמית שנפטר וטרם מלאו לו 21 שנים, או ילד מאומץ כחוק, ו/או בן עם מוגבלות של עמית שנפטר.
- 3.4.1.3 **הורים** – קיימים מצבים בהם גם הורים זכאים לפנסיית שאירי מבוטח, בהתאם להגדרת הורה בתקנון הקרן.
- 3.4.2 **מועד תחילת הזכאות** - שאירי עמית יהיו זכאים לפנסיית שאירי מבוטח החל מה – 1 לחודש שלאחר חודש הפטירה.
- 3.4.3 **תקופת תשלום הפנסיה** - **לאלמנה** – למשך כל ימי חייה וגם בנישואין מחדש תמשיך לקבל קצבת שאירים, **ליתומים** – עד הגיעם לגיל 21 (לבן מוגבל ו/או לבן נבחר עם מוגבלות - כל עוד הוא מוגדר ככזה בהתאם להגדרתם בתקנון הקרן).

- 3.4.4 **תקופת אכשרה** - הזכאות לפנסיית שאירי מבוטח בגין מחלה קודמת מתגבשת לאחר תקופת אכשרה של 5 שנים.
- 3.4.5 **חישוב פנסיית שאירי מבוטח** – פנסיית שאירי מבוטח תחושב ע"י הכפלת השכר הקובע לנכות ושאירים בשיעור הכיסוי לשאירים כפי שנקבע לעמית שנפטר במועד הצטרפותו לקרן. אלמנה זכאית ברוב המסלולים ל – 60% מפנסיית שאירי מבוטח וכל היתומים זכאים ל – 40% מפנסיית שאירי מבוטח. בכל מקרה לא יותר מ-100% מהשכר הקובע.
- 3.4.6 **שיעור הכיסוי לקצבת שאירי עמית מבוטח** – מחושב לפי מסלול הביטוח בו בחר העמית ולפי גילו ומינו בעת הצטרפותו לקרן הפנסיה או בעת מעבר ממסלול ביטוחי קיים למסלול ביטוחי אחר.
- 3.4.7 **וויתור על כיסוי ביטוחי לבן זוג ו/או ילדים עד גיל 21** – עמית שאינו נשוי ואין לו ילדים רשאי להודיע לקרן על מצבו המשפחתי ולוותר על כיסוי ביטוחי לבן הזוג ו/או ילדים תקופת הוויתור תהא תקפה ל – 24 חודשים

**3.5 החזרת כספים**

- 3.5.1 **חישוב ערך פדיון** - מבוסס על הסכום הצבור בקרן לזכות העמית .
- 3.5.2 **זכאות למשיכת כספים** - עמית יהיה זכאי למשוך כספים מהקרן, לפי נוסחת ערך הפדיון, בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:
- 3.5.2.1 אם נותקו יחסי עובד מעביד לגבי עמית שכיר.
- 3.5.2.2 לא משתלמת לעמית פנסיה כל שהיא ואינו זכאי לפנסיית נכות.
- 3.5.3 **החזר כספים לעמית שנפטר ללא שאירים** – נפטר עמית ללא שאירים זכאים לפנסיה או שהשאירים הינם יתומים מעל לגיל 18 שכולם בחרו בהחזר כספים, יוחזרו הכספים לפי נוסחת ערך הפדיון.

**3.6 זכויות עמית לא מבוטח**

- 3.6.1 **הגדרת עמית לא מבוטח** - עמית שאין לו כיסוי ביטוחי לסיכוני נכות ומוות.
- 3.6.2 **זכויות עמית לא מבוטח** - עמית שאינו מבוטח לסיכוני נכות ומוות לא יהא זכאי לקבלת קצבת נכות. שאיריו של עמית לא מבוטח יהיו זכאים לקבלת קצבת שאירי עמית לא מבוטח כהגדרתם בתקנון הקרן.



**3.7 דמי גמולים** - דמי הגמולים שיופקדו בקרן יהיו בהתאם להסדר התחיקתי וירשמו בחלוקה: תגמולים מעביד, פיצויים מעביד ותגמולים עובד.

**3.8 מסלולי ביטוח** – הקרן מאפשרת בחירה בין מס' מסלולי ביטוח המתאפיינים בשיעורי כיסוי שונים לסיכוני נכות ומוות בהתאם לגיל ומין העמית ועד לגיל תום תקופת הביטוח כהגדרתו בתקנון הקרן. ניתן לעבור בין מסלולי הביטוח אולם במעבר למסלול שבו שיעור הכיסוי גבוהה יותר תחול תקופת אכשרה על שיעור הכיסוי שגדל, בגין מחלה קודמת.

### 3.9 הוראות כלליות

#### 3.9.1 **עדכון פנסיה** - הפנסיה תעודכן במועדים הבאים:

3.9.1.1 לקבוצת מקבלי קצבה קיימים, הפנסיה תעודכן מידי חודש בהתאם לשיעור השינוי במדד המחירים לצרכן.

עדכון ההצמדה למדד בקבוצת הפנסיונרים החדשים יתבצע אחת לשנה בחודש אפריל של השנה העוקבת.

3.9.1.2 אחת לרבעון יעודכנו הפנסיות בהתאם לתשואה הדמוגרפית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים.

3.9.1.3 בנוסף, לכל קבוצת פנסיונרים בנפרד, תעודכן הפנסיה אחת לשנה בהתאם לתשואה ההונית (תוך הימנעות מעדכון הפנסיות ככל שהעתודה לא עולה על 1%/(-1%) מההתחייבויות כלפי הפנסיונרים).

3.9.2 **חישוב הסכום הצבור** - חישוב הסכום הצבור מבוסס על דמי הגמולים בניכוי דמי ניהול ובניכוי עלות סיכוני הנכות והשאירים ובתוספת התשואה נטו (לאחר ניכוי דמי ניהול מהצבירה) שהשיגה הקרן. כמו כן אחת לרבעון תתעדכן היתרה הצבורה בהתאם לתשואה הדמוגרפית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים.

3.9.3 **אורכת ביטוח** – עמית שהפסיק להעביר דמי גמולים יהיה מבוטח באופן אוטומטי בביטוח לנכות וסיכוני מוות לתקופה מקסימלית של 5 חודשים מהמועד בו חדל להיות עמית פעיל.

3.9.4 **אופן חישוב שכר קובע לנכות ושאירים** – השכר הקובע לנכות ושאירים יחושב לפי הגבוה מבין 3 החישובים הבאים (ולא יותר מ 3 פעמים השכר הממוצע במשק):

3.9.4.1 ממוצע השכר המבוטח ב – 3 החודשים שקדמו לאירוע.

3.9.4.2 ממוצע השכר המבוטח ב – 12 החודשים שקדמו לאירוע.

3.9.4.3 ממוצע השכר המבוטח ב – 12 החודשים שקדמו ל-12 החודשים שלפני האירוע.

3.10 **רבדי ביטוח** – תקנות מס הכנסה מגבילות את היקף הביטוח לנכות ושאיירים באופן שעלויות הריסקים לנכות ושאיירים לא יעלו על 35% מהתגמולים. מסלולי הביטוח הקיימים בתקנות נבנו באופן שעלויות הריסק לא יחרגו מהמגבלה תחת ההנחה שהשכר המבוטח השוטף יהיה צמוד למדד. כתוצאה מכך במסלולי הביטוח המבוססים על ביטוח נכות ושאיירים גבוהים יחסית יש לבצע התאמות ברמת הביטוח באופן שלא יחרגו מהמגבלה בעלויות ריאליות בשכר המבוטח. בתקנות נקבעו מנגנונים מתאימים.

3.11 **פנסיית מינימום** – הזכאות לפנסיה מכל סוג מותנית בקצבה מינימלית בגובה של 5% מהשכר הממוצע במשק. קצבה בסכום נמוך יותר תשולם לעמית, אם יעדיף זאת על פני משיכת הסכום הצבור (אפשרות המשיכה תחול רק בקצבת שאירים), בניכוי דמי ניהול.

3.12 **הסדר ביטוח (ריסק)** – נפסקו תשלומים לקרן בגין עמית פעיל, רשאי העמית להיות מבוטח בביטוח לנכות וסיכוני מוות לתקופה של 24 חודשים או עד תום תקופת רציפות הפקדות האחרונה. עלויות הביטוח ישולמו ע"י העמית באמצעות הוראת קבע או ינוכו מיתרתו הצבורה בקרן לפי בחירתו.

3.13 **העברת כספים בין קרנות פנסיה** - התקנות מאפשרות לעמיתים להעביר לקרן כספים הצבורים לזכותם בקרנות פנסיה אחרות ולהעביר כספים הצבורים לזכותם בקרן לקרנות פנסיה אחרות. העברת הכספים מבוססת על הסכום הצבור ולכן למעבר אין השפעה אקטוארית על הקרן.

3.14 החבויות האקטואריות בגין הפנסיונרים חושבו על בסיס הנתונים וההנחות המפרטים להלן.

3.14.1 ריבית לפנסיונרים זכאים (פרשו עד 12/2003) – 70% מההון הצבור בגין הפנסיונרים הזכאים מושקע באג"ח ייעודיות ויתרת ה – 30% מושקעים בהשקעות חופשיות. התשואה באג"ח ייעודי בעבר עמדה של שיעור של 5.05% וכיום התשואה באג"ח ייעודי עומדת על 4.86% ואילו התשואה בהשקעות החופשיות נקבעה על בסיס ווקטור ריביות שפורסם ע"י החברה המצטטת עם התאמה להוראות האוצר בעניין הריבית.

3.14.2 ריבית לפנסיונרים חדשים (פרשו מ – 1/2018) – 60% מההון הצבור בגין הפנסיונרים הזכאים מושקע באג"ח ייעודיות ויתרת ה – 40% מושקעים בהשקעות חופשיות. התשואה המשוקללת היא 4.26%. החל מ-10/2022 לא מונפקות אג"ח מיועדות ובמקומן תהיה הבטחת תשואה של 5.15%. שיעור ההחזקה באג"ח המיועדות ביחד עם ההבטחה ישמר על 60%. הריבית התעריפית תהיה 4.38% למי שיפרוש מ-1/2023 והלאה.

3.14.3 ביום 1/10/2017 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון באוצר הוראות לקרנות הפנסיה לערוך את הדוחות האקטואריים החל מ – 31/12/2017 על בסיס מערכת הנחות חדשה הנמצאת בכתובת האינטרנט <https://mof.gov.il/hon>.

3.14.4 ביום 30/6/2022 פרסם הממונה חוזר 18-9-2022 בנוגע להנחות תמותה ושיפור תמותה. החישובים האקטואריים הותאמו להוראות אלו כמפורט להלן.

#### 3.14.5 לוחות תמותה –

3.14.5.1 לפנסיונרים – לפי לוח פ-3ב עם הפחתה לפי לוח פ6 המתאימה לקרן פנסיה חדשה.

3.14.5.2 לאלמנים/אלמנות – לפי לוח פ-1ב עד גיל 55 לאישה ו-60 לגבר. לוח פ-5ד החל מגיל זה.

3.14.5.3 לנכים – לפי לוח פ7 עד גיל הפרישה. החל מגיל זה שיעור התמותה יהיה כמו שיעורי התמותה של פנסיונר.

3.14.5.4 שיעורי החלמה לנכים – לפי לוח פ9 בהוראות האוצר.

3.14.5.5 שיפורים עתידיים בתוחלת החיים – על מנת לתת ביטוי לשיפורים עתידיים בתוחלת החיים הוקטנו שיעורי התמותה על פי לוח פ6 והמודל המוצג בהוראות האוצר. ההקטנה מתייחסת לפנסיונרים ופעילים, אך לא לנכים. החישוב הותאם לשינוי בהוראות לפי חוזר 18-9-2022.

3.14.6 שיעורי נישואין – לפי הנתונים שהופיעו בקובץ נתוני הפנסיונרים שהועבר אלי. לצורך שארי נכה לפי לוח פ-10.

3.14.7 הפרש גילאים בין בני זוג – לפי הנתונים בקובץ הפנסיונרים ובאין נתונים לפי הפרש של 5 שנים לגבי מבוטח והפרש גיל של 3 שנים לגבי מבוטחת.

3.14.8 נתונים על ילדים – לפי הנתונים בפועל. לצורך שארי נכה, מספר ממוצע של ילדים וגילם הממוצע לפי לוח פ11 בהוראות האוצר.

### 3.15 איזון הקרן

3.15.1 **עדכון הסכום הצבור לפי התשואה לעמיתים** – הסכום הצבור של העמיתים הפעילים והמוקפאים יתעדכן באופן שוטף על פי התשואה שתשיג הקרן בפועל.

3.15.2 **תשואה דמוגרפית** – מידי רבעון ייערך מאזן אקטוארי לקרן שבו יחושב העודף או הגירעון שאינו נובע מתשואה אלא מהפרמטרים האקטואריים כגון: תמותה, נכות, עזיבה, נתונים דמוגרפיים וכו'. היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות של הפנסיונרים יעודכנו בהתאם לשיעור התשואה הדמוגרפית.

3.15.3 **מנגנון האיזון לפנסיונרים** – הפנסיה תתעדכן כמפורט למעלה בסעיף 3.9.1.

3.16 **דמי ניהול מפעילים** – דמי הניהול שגובה החברה המנהלת לא יעלו על 6% מדמי הגמולים ועל 0.5% מהצבירה מידי שנה.

---

3.17 **דמי ניהול מהפנסיונרים** - החברה המנהלת רשאית לנכות דמי ניהול שנתיים בשיעור של 0.5% מהצבירה בגין נכים ושארים חדשים. החברה רשאית לנכות דמי ניהול בשיעור של 0.3% מהצבירה בגין הפורשים לזקנה ושאריהם.  
לפנסיונרים שכבר פרשו, דמי הניהול נקבעים לפי שיעורם במועד הפרישה.

**4. פירוט ההתחייבויות למקבלי קצבה**  
**א. התחייבות עבור פנסיונרים**

באלפי ₪	ליום 31/12/2021	ליום 30/9/2022	ליום 31/12/2022	
	584,311	713,517	725,633	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
	107,720	192,438	232,526	התחייבויות לנכים
	67,250	85,569	107,932	התחייבויות לשאירי מבוטח
	27,174	33,701	39,260	התחייבויות לתביעות תלויות - נכות
	0	0	0	התחייבויות לתביעות תלויות - מוות
	5,314	53,967	59,215	התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - נכות
	61,344	65,700	82,696	התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - מוות
	8,577	-11,375	-6,969	עתודה לפנסיונרים
	861,690	1,133,517	1,240,293	<b>סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים</b>
	236	1,740	174	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
	4,368	-9,156	0	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
	35,696	36,433	39,097	ערך נוכחי של דמי הניהול עתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות

שיעור דמי הניהול לפנסיונרים: 0.34%

**ב. התחייבות למקבלי קצבה קיימים**

באלפי ₪	ליום 31/12/2021	ליום 30/9/2022	ליום 31/12/2022	
	1,838	1,617	632	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
	5,101	1,604	1,637	התחייבויות לנכים
	7,311	6,603	6,511	התחייבויות לשאירי מבוטח
	0	0	0	התחייבויות לתביעות תלויות - נכות
	0	0	0	התחייבויות לתביעות תלויות - מוות
	0	0	0	התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - נכות
	0	0	0	התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - מוות
	54	97	89	עתודה למקבלי קצבה קיימים
	14,304	9,921	8,869	<b>סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים</b>
	4	15	1	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
	0	0	145	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
	874	607	554	ערך נוכחי של דמי הניהול עתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות

שיעור דמי הניהול למקבלי קצבה קיימים: 0.5%

ג. התחייבות לזכאים קיימים לפנסיה

אין לקרן זכאים קיימים לפנסיה.

**5. התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות**

ה-IBNR לנכות מחושב לפי שיטת המשולשים כאשר התוצאה המוצגת היא לפני השתתפות מבטח המשנה. ה-IBNR והתביעות התלויות בגין אירועי מוות מחושבות לפי רשימת הנפטרים שהתקבלה ממשרד הפנים.

פירוט התחייבויות IBNR ותלויות

נכות				
תביעות תלויות		IBNR		שנת ארוע
יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	
-	-	-	-	עד 2014
-	-	-	-	2015
-	-	-	-	2016
-	-	-	-	2017
-	-	-	-	2018
-	-	-	-	2019
-	-	353	1	2020
1,051	1	2,952	9	2021
38,209	183	55,910	179	2022
39,260	127	59,215	189	סה"כ

שאירי מבוטח				
תביעות תלויות		IBNR		שנת ארוע
יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	
-	-	-	-	עד 2014
-	-	-	-	2015
-	-	-	-	2016
-	-	-	-	2017
-	-	-	-	2018
-	-	-	-	2019
-	-	5,999	11	2020
-	-	24,688	38	2021
-	-	52,009	68	2022
-	-	82,696	117	סה"כ

ה-IBNR נמדד לפי דיווח נפטרים ממשרד הפנים ולכן הוא כולל בתוכו גם תלויות וגם IBNR.



שינוי IBNR לפנסיונרים<sup>1</sup>:

התפתחות IBNR		
נכות	שאר'י מבוטח	אלפי ₪
		התחייבויות עבור אירועים שקרו לפני שנת הדיווח וטרם דווחו:
53,140	61,344	יתרת התחייבויות לתחילת השנה
54,657	10,963	ערך נוכחי של תביעות שדווחו ואושרו בשנת הדוח
1,051	-	ערך נוכחי של תביעות שדווחו וטרם אושרו
3,305	30,687	יתרת התחייבויות לסוף השנה
-5,873	19,694	הערכת עודף (חסור)
55,910	52,009	התחייבויות עבור אירועים שקרו בשנת הדיווח וטרם דווחו
59,215	82,696	סה"כ ההתחייבויות לסוף השנה

התפתחות תלויות		
נכות	שאר'י מבוטח	
27,174	-	יתרת התחייבויות לתחילת השנה
11,606	-	ערך נוכחי של תביעות שאושרו בשנת הדוח
1,051	-	יתרת התחייבויות לסוף השנה
14,517	-	הערכת עודף (חסור)
38,209	-	התחייבויות עבור אירועים שקרו בשנת הדיווח
39,260	-	סה"כ ההתחייבויות לסוף השנה

<sup>1</sup> אין IBNR בקבוצת מקבלי הקצבה

**6. עודף (גירעון) אקטוארי**

א. פירוט בדבר עודף (גירעון) דמוגרפי:

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2022		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (הגירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
			31/3/2022	30/6/2022	30/9/2022	31/12/2022		
אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
0.25%	0.15%	41,174	0.05%	0.07%	0.05%	-0.02%	-5,623	א. מקרי מוות - מבוטחים
0.00%	0.00%	953	0.00%	0.00%	0.00%	0.01%	1,494	ב. מקרי מוות - פנסיית זקנה ושאיירים
-0.01%	-0.06%	-15,004	0.00%	0.00%	0.00%	-0.05%	-13,591	ג. מקרי מוות - נכים
0.02%	0.27%	65,507	0.11%	0.09%	-0.08%	0.11%	27,994	ד. יציאה לנכות
0.18%	0.48%	127,395	0.07%	0.08%	0.18%	0.14%	36,257	ה. חזרה מנכות
-0.20%	-0.49%	-124,278	-0.16%	-0.11%	-0.05%	-0.13%	-32,761	ו. ביטוח משנה
0.00%	0.00%	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0	ז. פרישות במהלך השנה
0.00%	-0.02%	-4,635	0.00%	-0.02%	0.00%	0.00%	0	ח. שינוי שיטות והנחות
0.00%	0.00%	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
-0.09%	0.05%	8,147	0.06%	-0.05%	0.05%	-0.04%	-10,198	י. סך הגורמים האחרים
0.14%	0.38%	99,259	0.14%	0.06%	0.15%	0.01%	3,572	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:  
ב.1. לפנסיונרים

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2022		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (הגירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
			31/3/2022	30/6/2022	30/9/2022 2	31/12/2022		
אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.95%	1.00%	3,462	1.00%	-1.00%	-1.00%	-1.00%	-11,375	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
-0.83%	-0.50%	-630	0.00%	0.04%	0.07%	0.06%	-257	גורמים אחרים
1.39%	-5.73%	-60,324	-2.00%	-3.32%	-0.87%	0.38%	4,663	עודף (גירעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	עודף (גירעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבות לסוף התקופה
0.51%	-4.67%	-50,523	-0.65%	-3.28%	-0.80%	0.00%	0	עודף (גירעון) מיועד לחלוקה
1.00%	-0.56%	-6,969	-1.00%	-1.00%	-1.00%	-0.56%	-6,969	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
0.52%	-4.83%		-0.66%	-3.40%	-0.83%	0.00%		עודף (גירעון) למועד החלוקה

2.ב. למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2022		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
			31/3/2022	30/6/2022	30/9/2022	31/12/2022		
אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
1.00%	0.38%	38	0.38%	1.00%	0.17%	0.98%	97	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.01%	0.00%	4	-0.09%	0.07%	0.07%	0.12%	1	גורמים אחרים
3.91%	-4.14%	-588	-1.67%	-2.82%	-0.63%	0.95%	84	עודף (גירעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
-2.71%	6.40%	780	2.37%	1.91%	1.38%	0.59%	52	עודף (גירעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבות לסוף התקופה
1.82%	1.64%	145	0.00%	0.00%	0.00%	1.64%	145	עודף (גירעון) מיועד לחלוקה
0.38%	1.00%	89	1.00%	0.17%	0.98%	1.00%	89	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
1.94%	1.68%		0.00%	0.00%	0.00%	1.68%		עודף (גירעון) למועד החלוקה

העודף בטבלה זו נובע מגורמי תשואה וריבית בלבד.

**Yeshayahu Orzitzer**

Actuarial Consulting L.T.D.  
7, Aba Hillel St, Ramat Gan

**ישעיהו אורזיצר**

ייעוץ אקטוארי בע"מ  
דרך אבא הלל 7, רמת גן (בניין סילבר קומה 6)  
טל: 0507953306, 0547778566, 03-7525232

---

ב.3. לזכאים קיימים לפנסיה

אין לקרן זכאים קיימים לפנסיה.

**7. ניתוחי רגישות להנחות**

א. הנחות דמוגרפיות למבוטחים

שיעור בשיעורי תמותת מבוטחים ביחס לצפי		שיעור בשיעורי יציאה לנכות ביחס לצפי		
-25%	+25%	-25%	+25%	
+0.002%	-0.002%	+0.005%	-0.005%	עודף (גירעון) דמוגרפי לרבעון האחרון (באחוזים)

ב. הנחות דמוגרפיות למקבלי קצבאות

שיעור בשיעור הנחת שיעורי החלמה של נכים		שיעור בשיעור הנחת שיעורי תמותה של מקבלי קצבאות		
-10%	+10%	-10%	+10%	
-0.001%	+0.001%	+0.004%	-0.004%	עודף (גירעון) דמוגרפי לרבעון האחרון (באחוזים)

**8. ביטוח משנה**

הקרן מבוטחת בביטוח משנה. שיעור השתתפות מבטח המשנה מהתביעות הוא 90%.

**9. הערות והבהרות**

- א. נכון למועד המאזן, שיעור החזקת אג"ח מסוג ערד לפנסיונרים הוא 60% אין לקרן הבטחת תשואה 5.15%.
- ב. העודף הדמוגרפי מחולק בכל רבעון. העודף כתוצאה מגורמי תשואה וריבית מחולק פעם בשנה.
- ג. העודף/גירעון המחולק לפנסיונרים יכול להשתנות לפי מועד הפרישה.

**10. נספחים סטטיסטיים**

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 31/12/2022	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה:</u>	
228,337	129,018	99,319	פעילים	
127,971	76,469	51,502	שאינם פעילים	
356,308	205,487	150,821	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה:</u>	
1,829	928	901	זקנה	פנסיונרים
160	102	58	שאיירים	
285	136	149	נכות	
2,274	1,166	1,108	סה"כ פנסיונרים	
6	1	5	זקנה	מקבלי קצבה קיימים
24	16	8	שאיירים	
5	3	2	נכות	
35	20	15	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
-	-	-	זקנה	זכאים קיימים לפנסיה
-	-	-	שאיירים	
-	-	-	נכות	
-	-	-	סה"כ זכאים קיימים לפנסיה	
358,617	206,673	151,944	<b>סה"כ עמיתי הקרן</b>	

התפלגות עמיתים פעילים לפי גילאים :

סה"כ			נקבה			זכר			
שכר ממוצע (ש"ח)	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	שכר ממוצע (ש"ח)	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	שכר ממוצע (ש"ח)	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	
(9)	(8)	(7)	(6)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	
4,675	12,378	35,434	4,317	11,687	23,244	5,357	13,696	12,190	עד 24
7,190	40,487	40,824	6,445	36,087	23,158	8,167	46,253	17,666	25-29
10,036	92,787	35,786	8,581	77,776	18,806	11,648	109,413	16,980	30-34
10,785	138,626	30,360	8,818	108,927	15,562	12,853	169,858	14,798	35-39
10,389	158,770	23,956	8,381	120,049	12,718	12,662	202,589	11,238	40-44
9,654	165,114	19,943	7,642	119,899	11,042	12,149	221,204	8,901	45-49
8,457	144,574	14,975	6,833	107,100	8,772	10,753	197,567	6,203	50-54
7,565	115,502	10,685	6,043	86,723	6,218	9,683	155,561	4,467	55-59
7,133	96,472	7,579	5,804	77,305	4,409	8,983	123,132	3,170	60-64
5,791	64,965	4,928	4,388	46,023	2,835	7,691	90,623	2,093	65-69
3,617	23,856	3,867	2,759	17,026	2,254	4,815	33,402	1,613	70 ומעלה
8,283	93,106	228,337	6,828	70,566	129,018	10,172	122,387	99,319	סה"כ

התפלגות עמיתים לא פעילים לפי גילאים :

סה"כ		נקבה		זכר		
צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	
(6)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	
4,869	27,635	4,596	17,648	5,351	9,987	עד 24
12,686	27,068	11,390	15,520	14,427	11,548	25-29
26,190	17,478	23,061	9,950	30,326	7,528	30-34
37,496	13,007	31,536	7,351	45,241	5,656	35-39
39,511	10,143	31,916	5,791	49,617	4,352	40-44
39,584	9,063	27,073	5,575	59,582	3,488	45-49
37,110	7,459	23,410	4,713	60,626	2,746	50-54
29,675	5,672	22,362	3,585	42,238	2,087	55-59
32,357	4,537	24,055	2,836	46,201	1,701	60-64
31,753	3,190	19,803	1,914	49,679	1,276	65-69
16,779	2,719	12,079	1,586	23,357	1,133	70 ומעלה
22,831	127,971	17,925	76,469	30,116	51,502	סה"כ